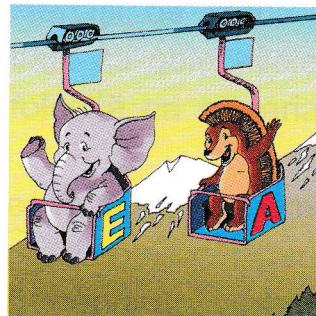
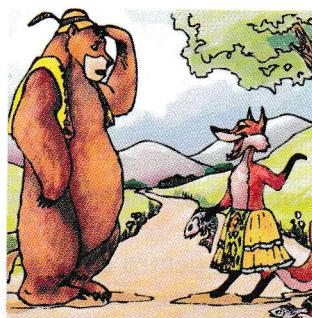

Tudora
Pițilă

Cleopatra
Mihăilescu

CULEGERE limba română

clasa a IV-a

Cuvânt înainte	3
I. Lexicul	
Cuvântul. Cuvinte cu aceeași formă, dar cu sens diferit.....	4
Test de evaluare (1)	6
II. Ortografia	
Scrierea corectă a cuvintelor v-a și va	7
Scrierea corectă a cuvintelor n-ai și nai	8
Scrierea corectă a cuvintelor n-am și n-are	9
Scrierea corectă a cuvintelor n-ați și n-au	10
Scrierea corectă a cuvintelor ce-l și cel	11
Scrierea corectă a cuvintelor nu-l, n-o și nu-i	12
Test de evaluare (2)	13
III. Punctuația	
Semnele de punctuație (actualizare)	14
Ghilimelele	15
*Punctele de suspensie	16
Test de evaluare (3)	17
IV. Scrierea funcțională	
Invitația	18
*Scrisoarea	19
Afișul. *Articole din reviste pentru copii	20
V. Scrierea imaginativă	
Compunerea după suport vizual.....	21
Compunerea cu început sau sfârșit dat	22
Compunerea după un plan propriu de idei	23
Compunerea pe baza unor cuvinte și a unor expresii date	24
Compunerea cu titlu dat	25
Compunerea liberă	26
Compunerea în care se introduce dialogul.....	27
VI. Scrierea despre textul literar	
Formularea de întrebări în legătură cu conținutul textului	28
*Transformarea textului dialogat în povestire.....	29
Personajul literar. Spațiul și timpul în textul literar	30
Test de evaluare (4)	31
VII. Propoziția	
*Propoziția enunțiativă afirmativă	32
*Propoziția enunțiativă negativă	33
Test de evaluare (5)	34
VIII. Părți de vorbire	
Verbul	35
Substantivul	38
Adjectivul	41
Pronumele personal	44
Numeralul	47
Test de evaluare (6)	48
Test de evaluare (7)	49
IX. Părți de propoziție	
Predicatul	50
Subiectul	53
Atributul	56
Complementul.....	59
Test de evaluare (8)	62
Test de evaluare (9)	63

CUVÂNTUL. CUVINTE CU ACEEAȘI FORMĂ, DAR CU SENS DIFERIT

1. Combină silabe pentru a alcătui cât mai multe cuvinte.

- ri, te, Co, di, na, fe, Sa, po, bei, bi, rum, tu, ră, lec;
- le, zi, a, be, ca, ua, plan, să, de ta, le, ri,șeu, scă.

2. Scrie cuvinte ca în model:

pui – cui

• nuc	• poartă	• mai	• nouă	• mere
Marin – Marinache				
• Vasile	• Anghel	• Tudor	• Dumitru	

3. Completează casetele cu silabe potrivite pentru a alcătui cuvinte.

• bă ____ ţii	• com ____ nere	• ____ lou	• tremu ____
scli ____	da ____ rile	____ mens	fragmen ____
pu ____ nic	cu ____ tele	____ bea	gla ____

4. Selectează cuvintele cu sens asemănător.

- catastrofal, îngrozitor, catedră, teribil;
- degradat, distrus, stricat, degajat;
- îmbrăţişare, haină, strai, veşmânt;
- frumuseţe, trufie, splendoare, strălucire.

5. Scrie cuvinte cu sens asemănător celor date.

• drum	• fermecat	• sumă	• evident
cinste	model	supărat	forță
lămurire	ușor	vindecat	rapiditate

6. Scrie câte zece cuvinte care conțin:

mp	mb	î	â	ea	oa	ia
...	...	...	...	...	...	...

7. Scrie câte zece cuvinte care denumesc:

- ființe;
- nume de persoane;
- însușiri;
- acțiuni;
- numere;
- plante.

8. Scrie câte șase cuvinte care încep cu o vocală, respectiv cu o consoană.

9. Scrie cuvinte cu sens opus celor date.

• sincer	• sfârșit	• mult
sus	îmbătrânit	bine
zâmbet	senin	răcoros

10. Taie cuvântul nepotrivit din fiecare exemplu.

- carte, caiet, stilou, dulap, gumă, creion;
- matematică, istorie, geografie, engleză, poezie;
- găină, rață, gâscă, șarpe, curcă;
- ghete, sandale, papuci, teniși, picioare.

11. Scrie familia de cuvinte pentru fiecare dintre cuvintele date.

• prieten	• pachet	• scris	• copil

12. Desparte în silabe cuvintele date.

• sărbători	• publicații	• text	• specifice
părere	mesaj	poezie	expresii

13. Completează casetele cu grupurile de litere care lipsesc.

• ma ____ tă	• ____ ripit	• An ____ la ____	• ____ reșe
e ____ pă	____ nial	Ștefăna ____	spar ____
tre ____ re	____ nar	lorda ____	cule ____

14. Explică următoarele cuvinte:

• zarvă;	• terasă;	• înhămat;	• toiag.

15. Explică înțelesul cuvintelor subliniate în enunțurile următoare.

- a) • Mama aşază pălăria pe *capul* copilului.
• M-am întâlnit cu prietenul meu la *capul* străzii.
- b) • Cele două costume ale mele nu sunt *noi*.
• Aseară au venit nașii la *noi* în vizită.

16. Alcătuiește câte două enunțuri în care cuvintele următoare să aibă sensuri diferite.

• mare	• mic	• sare	• broască

17. Alcătuiește enunțuri în care cuvintele subliniate să aibă alte sensuri.

- Am urcat muntele pe o *cale* cunoscută de mine.
- Mihaela îmi face semn cu *mâna* de la balcon.
- *Broasca* a sărit speriată în lac.
- Mama a aşezat *veselă nouă* pe masă.
- Am cumpărat un *coş* de răchită pentru pâine.
- Împăratul a trimis un *sol* în țara vecină.

18. Selectează cuvintele care pot avea mai multe sensuri și alcătuiește enunțuri.

- Înțeleptul își face vara sanie și iarna car.
- Leneșul mai mult aleargă și scumpul mai mult păgubește.
- Un prieten face mai mult decât o pungă cu galbeni.

- Citește textul de mai jos, apoi rezolvă cerințele date.

„Îl chemă cu blândețe în curte. Câinele se apropie sfios, gudurându-se: îl poftea baciul la judecată.

– Vin aici! și-i făcu semn cu palma lângă el.

Samson i se aşternu la picioare, tânguindu-se încet.

Dascălul se aplecă, îi trecu mâna peste blană, dete de cureaua care-i sugruma grumazul, o desfăcu și lanțul căzu. Câinele se ridică, se scutură ca de o povară și-i linse mâna: era mai mare și mai puternic decât i se păruse la început. Îi plăcu și-l adoptă. Închise poarta, îl luă cu el și-l pofti în pridvorul casei, unde împărțiră amândoi puțina merindă.

– Tu ai să rămâi aici la mine, îi vorbi el.“

Ciobănilă (fragment), Vasile Voiculescu

1. Explică următoarele cuvinte.

• baciul	• grumazul	• sugruma	• pridvorul
----------	------------	-----------	-------------

2. Desparte în silabe cuvintele date.

• blândețe	• palma	• cureaua	• judecată
câinele	semn	împărțiră	încet

3. Scrie cuvinte cu sens asemănător celor date.

• blândețe	• povară	• a pofti
sfios	puternic	merinde

4. Alcătuiește enunțuri în care să folosești cuvinte cu sens opus celor date mai jos.

• blândețe	• puternic	• închise
sfios	încet	aici

5. Alcătuiește enunțuri în care cuvintele date să aibă sensuri diferite de cele din text.

• vin	• mâna	• mai	• mare	• mine
-------	--------	-------	--------	--------

6. Transcrie câte șapte cuvinte din text care încep cu:

• o vocală;	• o consoană.
-------------	---------------

7. Formulează enunțuri în care să folosești cuvinte care denumesc:

• ființe;	• lucruri;	• acțiuni;	• însușiri.
-----------	------------	------------	-------------

8. Alcătuiește enunțuri în care să folosești cuvinte selectate din text care conțin grupuri de litere.

9. Alege cuvintele potrivite pentru a formula enunțuri corecte.

• Câinele a fost chemat cu	blândețe, răutate, curiozitate
• Samson i se aşternu la	poartă, ușă, picioare
• Câinele a fost poftit în	curte, casă, pridvor

II. ORTOGRAFIA

SCRIEREA CORECTĂ A CUVINTELOR *v-a* și *va*

1. Completează casetele cu *v-a* sau *va*.

- „Ofta și se gândeau că în curând [ ] veni iarna. Vor fi viscole și zăpezi mari, [ ] fi mult mai frig, iar el [ ] umbla zgribulit și desculț.“

Ciuboțelele ogarului (fragment), Călin Gruia

- „— Tăcetă, tăcetă și nu vă mai lăudați pe voi, ci prea măriți numele Domnului că el [ ] lăsat, cum m-a lăsat și pe mine și pe toate câte se află pe pământ.“

Soarele și Luna (fragment), Snoave

- „— [ ] înșelat. Ați plătit și [ ] înșelat. [...] [ ] spus că e un urs alb, dresat.“

Fram, ursul polar (fragment), Cezar Petrescu

2. Transcrie enunțurile alegând forma corectă a cuvintelor *v-a* și *va*.

- Am crezut că *v-a/va* anunțat Laurențiu.
- Am aflat că *va/v-a* veni peste o săptămână.
- Nu *v-a/va* pleca în această vară la mare.
- V-a/Va* spus că *va/v-a* cumpără un apartament în Brașov?
- Nu știu dacă se *va/v-a* ține de promisiune.
- Festivitatea *v-a/va* începe la sfârșitul lunii.
- Aurelia se *v-a/va* ocupă de primirea invitaților.
- Camelia nu *va/v-a* povestit toată întâmplarea.
- Marina *v-a/va* adus fructele preferate.

3. Formulează întrebări ale căror răspunsuri sunt date mai jos și în care să folosiți cuvintele *v-a* sau *va*.

- Dana pleacă la întâlnirea cu arhitectul.
- Andrei a povestit despre meciul de hochei.
- Albert a adus buchetele de flori pentru voi.

4. Completează casetele cu *va* sau *v-a*.

- Nu știu ce [ ] povesti prietenul meu despre muzeul vizitat.
- Bunicul [ ] întrebat dacă [ ] plăcut acel film.
- El nu [ ] merge la vânătoare.
- Ada [ ] arătat fotografia pe care o [ ] oferi prietenei sale?

5. Alcătuiește enunțuri, care să conțină cuvintele *v-a* sau *va*, despre:

- un fenomen al naturii;
- un domnitor al Moldovei;
- un animal sălbatic;
- o întâmplare fericită din viața ta.

6. Alcătuiește patru enunțuri în care să folosești cuvintele *v-a* și *va*, ca în modelul dat.

Unchiul *v-a* anunțat de o lună că *va* veni la voi.

1. Completează casetele cu *n-ai* și *nai*.

- „— Cu saluturi după moda noastră,   să faci mare ispravă în pustiurile tale de gheată.“

„—   câștigat la loterie?“

Fram, ursul polar (fragment), Cezar Petrescu

- „— Nicio grija , stăpâne, numai să-mi strângi șaua bine, că zbura-vom multișor deasupra codrilor!“

Mic împărat și pietricica fermecată (fragment), Angela Mihai-Cernătești

- „—   spus-o bine – zise domnul Omidă.“
- „— La început poate că nu – zise Pălărierul – dar   decât să ţii ceasul în loc, la unu și jumătate, cât vrei.“

Alice în țara minunilor (fragment), Lewis Carroll

- Colegul meu a interpretat o melodie foarte frumoasă la .

2. Transcrie enunțurile, alegând forma corectă a cuvintelor *n-ai* și *nai*.

- A cumpărat un nai/n-ai de la un magazin din centrul orașului.
- De ce n-ai/nai venit mai devreme la mine?
- Să știi că nai/n-ai motive să fii supărat pe colega ta.
- Tu n-ai/nai știut că el nu are nai/n-ai?
- Mi-a spus că nai/n-ai făcut popas la hotelul stabilit de noi.
- Peste o săptămână, n-ai/nai să-l mai găsești la sora lui.
- N-ai/Nai văzut ce nai/n-ai nou are acel interpret?
- Sper că nai/n-ai uitat să iei şahul.
- Pentru că ești răcit, tu nai/n-ai voie să bei apă foarte rece.
- Tatăl tău are un nai/n-ai în colecția de instrumente muzicale?

3. Transformă următoarele propoziții affirmative în propoziții negative, folosind ortograma *n-ai*.

- Tu ai rezolvat corect tema la matematică.
- Ai cerut volumul de poezii scrise de Mihai Eminescu.
- Ieri, ai căzut din cireş.
- Ai adunat flori din pădurea din apropiere.
- De ce ai cumpărat bilete de avion?

4. Răspunde la întrebările următoare printr-o propoziție negativă, ca în model:

— Am voie să mănânc înghețată?

— N-ai voie.

- — Am recitat bine poezia?
- — Am rezolvat bine problema?
- — Am deranjat vecinii aseară?
- — Am spălat bine haina?
- — Am cântat corect la nai?
- — Am ajuns repede la școală?

1. Completează casetele cu *n-am* sau *n-are*.

„— să joace nici mâine, nici poimâine, niciodată.“

„— să-ți pară rău de nimic? să-ți fie urât singur, în pustietățile acestea reci?...“

„— să fie prea ușoară, fiindcă te-ai dezvățat de dânsa.“

„Așadar, faci să poată ucide niciodată!“

„— Ce fel de urs ești tu? mai văzut niciodată asemenea luptă și asemenea urs...“

„— Mai stai puțin! spuse. isprăvit...“

Fram, ursul polar (fragmente), Cezar Petrescu

2. Transcrie enunțurile alegând forma corectă a cuvintelor *n-am* și *n-are*.

- N-am/Na-m știut că ai împlinit patruzeci de ani.
- El nare/n-are timp să vină pe la noi.
- Ți-am spus că nam/n-am văzut emisiunea de la ora nouă.
- N-am/Na-m auzit când ai strigat la mine.
- Nare/N-are cine să ducă pachetul la poștă.
- La acest concurs, n-am/na-m dorit să particip.
- Să știi că nam/n-am udat florile.
- Autobuzul acesta na-re/n-are aer condiționat.
- Na-m/N-am văzut că Ramy n-are/nare mingeia la el.
- Nam/N-am primit scrisoarea de la Alexandra.

3. Transformă următoarele propoziții affirmative în propoziții negative, folosind ortogramele *n-am* sau *n-are*.

• Am ascultat păsărelele ciripind.	• Dragoș are mașină albastră.
• Are un creion roșu.	• Noi am alergat pe stadion.
• Am cerut un ceai.	• Eu am citit poezia.
• Sorin are mult curaj.	• El are nevoie de prietenul său.

4. Alcătuiește enunțuri, care să conțină ortogramele *n-am* sau *n-are*, despre:

- un personaj îndrăgit de tine;
- o plantă care crește la munte;
- o poezie cunoscută de tine;
- un oraș din România.

5. Răspunde la următoarele întrebări prin propoziții negative.

• Ai învățat la istorie?	• Tu ai primit răspunsul așteptat?
• Petru are ochelari de soare?	• Ea are patine?
• Voi ați fost la strand?	• Ai cunoscut această tradiție?
• El are calculator?	• Are un papagal vorbitor?
• Voi ați câștigat întrecerea?	• Ați terminat lucrarea la pictură?